

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса и телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Преплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 6.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Преплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Абдикација Фрање Јосифа

ШТОКХОЛМ, 26 јануара.

У овдашњим дипломатским круговима већ неколико дана кружи вест о предстојећој абдикацији Фрање Јосифа. Шведски листови доносе, да је одмах по повратку барона Буријана из Берлина одржана седница Крунског Савета на којој је Буријан реферисао о стању које влада у немачкој војсци као и о ситуацији у којој се монархија налази. Том приликом Буријан је изјавио, да је успео да сазна да ће немачки цар у случају каквог погрома жртвовати Аустрију и учинити знатне територијалне компензације Русији, Румунији, Италији и Србији, да би сачувао немачко царство. Буријан је о овоме имао разговор са царем Виљемом, и није добио задовољавајући одговор. Услед овога цар је изјавио да хоће да абдицира. Те је због тога влада телеграфски позвала из немачког главног стана престолонаследника Карла Фрању Јосифа.

Србија као Пијемонт и Аустрија

И њено се делање манифестовало у више прилика. Још 1848, у Мађарској буну, Србија је јасно и крупним потезима обележила и показала свој пут, пут којим треба да иде. Она је, интересујући се за судбину својих савезника у Доњој Угарској, узела активну и одлучајну улогу: послала је неколико десетина хиљада својих војника да се нају браћи на помоћ. Тај је гест био леп и племенит, али није требало дозволити да га Аустрија употреби у своју корист. Ми смо осећали, инстинкт нам је говорио, да треба браћу помоћи, али нисмо умели да нађемо пута и начина како би им успешно и стварно користили. Хотели да помогнемо своју браћу, ми смо помислили њиховог непријатеља. Ну то је сад друго питање. Ми овде истичемо

само моменат и акт манифестовања наше националне солидарности. Затим долазе и јављају се други и значајни моменти показивања и испољавања наших пијемонтских тенденција: први и други рат са Турцима, 1876 и 78 године, када смо и успели да ослободимо прилично територије испод турскога ига; потом 1885 година, када смо у страховању да не будемо национално угрожени заведели рат са Бугарима. Остављамо на страну оправданост тог геста са више, опште словенске тачке гледишта.

Напоследку долази један низ страховитих и до крајности крвавих ратова који се такође воде у племенитом циљу, у циљу коначног и потпуног ослобођења и уједињења многобројног и разбацаног, а тешко подјармљеног нашега

племена. Долазе српско-турски рат, српско-бугарски и српско аустријски рат у року од три године. Српско-турски рат се водио у циљу да се ослободе наши сународници испод турскога неспособног господарства. Српско-бугарски рат се водио у нужној самоодбрани. А српско-аустријски води се данас и он има да реши судбину целог српског племена, а и целог јужног Словенства. То је у истини борба о бити ил' не бити.

Србија, која је данас ставила на коцку све што има, и свој столетни рат и своју егзистенцију, решила се или да умре или да победи и ослободи своје племе. Бог и Правда су на њеној страни. И она се неће уз припомоћ њихову победити.

Та њена решеност да умре или да победи мора да се поштује. Данашња Србија, односно Београд у оквиру једне велике српске, југословенске државе мора стога да добије

доминантан положај. Њене су жртве огромне, па према томе и њен утицај и превласт морају бити огромни. Она је мајка која је одгајила и од-

неговала своју децу, и она мора бити слушана и поштована.

Београд у Србији, Србија у Југословенству.

Фрања и Аустрија

Фрања Јосиф је достојан представник свеје државе. И нема на земљином шару влада чија је судбина тако слична и тако чврсто везана за државу. Јер збиљ све оне силне ударе које је доживео Фрања Јосиф и претурно их преко своје главе могао је само он да поднесе. Ма ко други да је био пао би под силним теретом. Међутим, ево под старе дане, када му већ једна нога стоји у гробу, он је започео крваву борбу. И згодно је у почетку рата један руски лист донео, да ће крај овога рата бити и крај његова живота, јер своју вла-

ду почео је крваво, вешалима, и крваво је мора завршити. Исте је судбине и Аустрија. Почетком XIX века Аустрију је почела да туче несрећа за несрећом. И збиљ, као и Фрања Јосиф, једино је Аустрија била у стању да поднесе силне ударе и несреће кроз које је прошла. Друга држава пак би давно пропала под овим ударцима. Напротив из свих незгода и катастрофа Аустрија је изашла појачана. Године 1815, кад је Наполеон претрпео пораз и морао да иде на Свету Јелену, највећу заслугу је имала Русија. Она је својом снагом офанзивом

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

(28)

ГЛАВА I

Нулић се приближује своје циљу —

Нулић је отнутао у Берлин где је остао пуна два месеца, лечећи се од несрећне болести. Пошто је издржао потребан број убризгавања, и како је своје даље лечење морао да повери београдским лекарима, то се он врати у Београд. Уредан живот и добра нега утицали су јако на Нулића. Он се беше знатно поправио. Невенка се искрено обрадовала његовом доласку. Ледени павцир, који је био првих дана око њеног срца, почео је полако да пуца под његовим добротствима.

И кад је после првог су сретта по доласку остала сама, Невенка је осетила да се је код ње извршила нека нагла промена. У неколико она је овим била задовољна и једва је чекала да сване дан и да Нулић опет дође. Далеко је и помислити да је та промена била љубав. Не. Невенка је још увек љубила Јовановаћа, тог грозног човека који ју је

напустио, како је она мислила и како јој је то Нулић представио.

То је била чиста и искрена љубав, коју осећа човек према човеку који му је учинио услугу и који га је спасао какве беде.

Сутра дан Нулић је дошао нешто доцније, био је код лекара, и био је страшио изнурен. Невенка је рекао да му је нешто зло, и после неколико измењаних речи он се опростио и отаџао је у свој стан, где је остао целог дана лежећи у кревету, Нулић је рачунао колико га је до сада Невенка коштала и израчунао је, да је она и савише скупа роба за њега, и ако и даље буде одуговаљачио са својим циљем, он ће морати да одступи кроз месец дана без икаквог успеха. Цифра, коју је угрошио била је читав мали капитал и Нулић се у себи кајао што је и почео и што се у опште упуштао у ову авантуру, која изгледа да ће бити фатална по његов цеп.

(Наставиће се)

Бој на Церу

Спевао Љубисав Драшковић, поднаредник 3 ескадрона коњичког пука Шумедијске Дивизије I поз.

У хиљаду и девет стотина
Четрнаестој прошлеј години
Па у јулу илинском месецу
Трже Фрања београдску жицу
Па се нотом рат нам објављује
Али мисли да Русо не чује
Чича Пера депешу му прими
И шета се по дворској касини
Па дозива своје генерале
Видители штаћеду германи
Ево нама рата објављује
А народу своје не казује
Но шта ћемо ви кажите мени
Да скинемо то несрећно бреме.
Јер два рата бише и пројоше
Још војничке ране не срастоше
Ево опет морам војску звати

И Србима у Срему с' одзвати.
Па у јулу истоме месецу
Расписах на све стране писма
Па још ноћу звона зазвонише
И Срби се Богу помолише
Сва се војска на оружје диже.
И ка Дрини примиче се ближе
Сваки знаде куд је коме правац
Шваба прешо у Швабац на чамац
Све грађанство јесте поробио.
И са женским чудо направио.
Глас допаде до коњице љуте
Да овако Шваба ради брукте
То баш беше августа месеца
Док од Степе достиже депеша
Депеша је Саватићу Перу
Да са пуком пожури ка Церу.
Вако Степа с депешом говори
Јер Маџари страшни су злотвори.
Чујеш море Перо Саватићу
И мајору Драже Јеротићу,
Похитајте ка Церу планини
Оке Шваба земљу да вокори
Поседните поцерске планине
Шваба иде од вилонне Дрине
Саломите тога зулумбаћа
Осветлајте образ свога краља

Кад Саватић разумео речи
Од коњице цело поље јечи
Па дозива Дражу Јеротића
И даде му сто дваест младића
Трехи ескадрон љути Шумедијски
Од њих мало који су јединци
Иди Дражо данас у патролу
Па прегледај сва брда и дољу
Ви сте данас предње одељење
И борби неш донети решење
А ја с пуком нећу заостати
Но ти одма извијаче прати
Мајор лепо поздрављено Перу
Па ескадрон оправи ка Церу
А Саватић појаша Љубића
Добар коњиц ко но лепа дика.
Ал' се Љубош много наљутио
Све попречно друмом поступио
Да му н-је чампаре под брадом
Не би ишо ни мало с бригадом
Није дуго време постојало
Од патроле момче похитало
Коња јури ка мајору жури
На криоце извешће му тури
Мајор виде да су Швабе близу
Ескадрон стави у стражарском низу
Па отвори ватру из пушака
Добрих има код себе момака
Када момци савладаше Швабе
Где уз Десићабеше ко но бабе
Сваки брзо и пуни и пали
Да што више Шваба с коња свали
А Саватић недалеко беше
Митраљеже од јелом донеше
Загрокташе љути митраљежи
Пут пресече да Шваба не бежи
Па покоси коње и војнике
Србу мило за таке војнике
Пук коњице виче у глас ура
Ож душмана направи се буре
Шумедијци заломише крило
Много Шваба поваташе жива

КЊИЖАРА

Косте В. Илића

Београд Краља Милана 70
Има на продају велику количину најбољег француског коњика и продаје на више и мање. Флаша од 7 деци стаје 8 — дин. Флаша од 1 литра стаје 10 динара. 9—15

Штампарији Драг. Грегорића и Друга потребна су три човека за окретање машине.

(100) Сто динара награде

На путу Аранђеловац—Топола пре два месеца изгубљена је једна велика кутија са овим стварима: једна драп пуплинска хаљина, дечиј (роза) атласно јорганче, бо дечији огртач, једна сукња зелена штосфана, 20 дечијих кошуљица, 20 дечијих чералица, 10 хаљиница дечијих нових, 2 капице свилене дечије, 2 пара ципелица дечијих, 8 половних хаљиница, дечији веш (кошуљице, бенке, кецељице), једна драп шустикла, 40 метара веза, једна нова мушета асталска, и још неке ситнице. — Моли се онај ко буде нашао, да донесе у радњу НИКОЛЕ РАДОВАНОВИЋА трг. из Аранђеловца где ће добити награду од 100 д. 3

УГЉА Шлеског 1-ве врете УГЉА дрвеног — Лигнита

ПРОДАЈЕ НА ВИШЕ И МАЊЕ

Обратити се у радњи

Спире Милошевића и Комп.

до Народне Банке

10-10

Са болом у души извештавамо сроднике, пријатеље и познанике, да је наш добри и мили незаборављени сини брат

НОВИЦА М. МАТКОВИЋ

кафеџија, обвезник I. позива при штабу X. пука Окр. Команде

преминуо је после кратког али врло тешког боловања 20. децембра 1914 год. од тифуса, у Чачку где је и сахрањен. Смрт која немилостиво коси и оно што по природи још није за онај други свет, покоси и живот нашег драгог нам Новице, што у најлепшем цвету своје младости 28. год. и нас остави да за њиме до века тугујемо.

Овом приликом сматрамо за свету дужност изјавити нашу топли благодарност лекарима чачанске војне болнице: г. г. Крстићу, Богдановићу и Јаковљевићу који сав свој труд уложише те да нам покојника спасу од те проклете болести но Бог и судбина не даде.

Исто тако велику захвалност дугујемо г. Милану Гавриловићу, свештенику из Чачка који опело над покојником изврши, као и г-ђи г-ци М. Главинића из Чачка, г. г. Милутину Стругаревићу, Велимиру Лазићу, Љуби Стаменићу, г-ђи Даринки и г-ци Драги Д. Илића, нашој куми и куму М. Драгутиновићу овлаш. који нам се у овој превеликој тузи и жалости зајоше помогше и у неколико тугу ублажише.

Нека је вечита хвала свима онима који нам писмено и усмено изјавише саучешће за нашим покојним Новицом, његову смрт оплакали су многобројни његови пријатељи другови и познаници а највише ми

ВЕЧИТО ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Љубица; сестре: Персија и Ната; брат Илија, редов ђачке чете и остала родбина.

24

2—3

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: часописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних нарти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим новим словима, шарамма и ликијама.

Штампарија је снабдевена са четвори штампарске машине и две СЕД МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство, пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.